

Datum: 30 november 2023
Aan: De Nederlandsche Bank (“**DNB**”)
Van: Van Lanschot Kempen N.V.

Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van de DNB Consultatie Wwft ‘Q&As’ and ‘Good Practices’ (de “**Consultatie**”). Wij hebben geconstateerd dat deze Consultatie op punten afwijkt van de huidige DNB Leidraad Wwft en Sw (de “**Leidraad**”). Graag maken wij dan ook gebruik van deze consultatiemogelijkheid. Hierbij willen wij u het volgende onder de aandacht brengen.

1. Definitie zakelijke relatie

1.1. In de Consultatie wordt de definitie van zakelijke relatie verruimd. In de Leidraad wordt verduidelijkt dat het bij een zakelijke relatie gaat om professionele activiteiten die zien op de hoofdactiviteiten van een instelling die bijvoorbeeld onder de vergunning vallen. Ook op andere activiteiten met een financiële component waarbij er een risico op witwassen of terrorisme financiering is, is de Wwft van toepassing. In de nieuwe definitie staat dat een zakelijke relatie een zakelijke, professionele, of commerciële relatie tussen een instelling en een natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap, die verband houdt met de professionele activiteiten van die instelling en waarvan op het tijdstip dat het contact wordt gelegd, wordt aangenomen dat deze enige tijd zal duren.

1.2. Wij vragen ons af of deze verruiming wenselijk is, omdat hierdoor partijen waar er geen, of een zeer gering, risico op witwassen bestaat ook onderworpen moeten worden aan cliëntenonderzoek uit hoofde van de Wwft. Te denken valt bijvoorbeeld aan inhuur van consultants of facilitaire medewerkers.

1.3. Wij stellen voor om onder 3.1 van de Consultatie de volgende verduidelijking aan te brengen:

“...In onder meer de volgende gevallen moet cliëntenonderzoek worden verricht:

- *Bij het aangaan van een zakelijke relatie. Dat is een zakelijke, professionele, of commerciële relatie tussen een instelling en een natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap, die verband houdt met de professionele activiteiten van die instelling en waarvan op het tijdstip dat het contact wordt gelegd, wordt aangenomen dat deze enige tijd zal duren. **Tot de professionele activiteiten behoren de hoofdactiviteiten van een instelling die onder de vergunning vallen. Echter, als een instelling andere activiteiten verricht die een financiële component hebben waarbij er een risico op witwassen of terrorismefinanciering is, dan dient de instelling ook voor deze activiteiten de Wwft toe te passen.**”*

2. Identificatie en verificatie van vertegenwoordigers

2.1. Onderdeel 3.4.1. van de Consultatie stelt dat ook de eventuele vertegenwoordigers van de cliënt dienen te worden geïdentificeerd en diens identiteit dient te worden geverifieerd. Vervolgens staat in onderdeel 3.4.3 van de Consultatie dat een natuurlijke persoon kan optreden als

vertegenwoordiger van een cliënt. De Wwft verplicht om vast te stellen of deze persoon vertegenwoordigingsbevoegd is. In de Leidraad staat dat wanneer een natuurlijke persoon beweert als vertegenwoordiger van een client op te treden, zijn vertegenwoordigingsbevoegdheid moet worden vastgesteld. Als deze is vastgesteld, dan is de cliënt het onderwerp van het cliëntenonderzoek zoals voorgeschreven in artikel 3 Wwft.

2.2. Uit de Consultatie blijkt niet nadrukkelijk in hoeverre de identiteit van *alle* vertegenwoordigers van de cliënt moet worden geverifieerd. Dit leidt ertoe dat de tekst uit de Consultatie geïnterpreteerd kan worden als een verplichting tot het identificeren en verifiëren van de identiteit van alle vertegenwoordigers, waaronder de procuratiehouders, van een rechtspersoon en niet alleen die vertegenwoordigers die richting de instelling optreden als vertegenwoordiger. Dit heeft onzes inziens geen toegevoegde waarde ten aanzien van het risico dat met de identificatie- en verificatieplicht wordt gemitigeerd en kan daarnaast onboardingsprocedures nodeloos vertragen. Ter illustratie, Van Lanschot Kempfen N.V. heeft meer dan 500 gevolmachtigden.

2.3. Ervan uitgaande dat DNB geen verplichting tot identificatie & verificatie van de identiteit van alle vertegenwoordigers wil invoeren, stellen wij voor te verduidelijken dat in het geval van een rechtspersoon alleen die vertegenwoordigers aan cliëntenonderzoek moeten onderworpen, die richting de financiële instelling als vertegenwoordiger voor de rechtspersoon optreden. De volgende wijziging kan worden ingevoerd bij onderdeel 3.4.3:

“...~~Een natuurlijke persoon kan optreden als vertegenwoordiger van een cliënt.~~ Wanneer een natuurlijke persoon beweert als vertegenwoordiger van een client op te treden ~~De Wwft~~ verplicht de Wwft om vast te stellen of deze persoon vertegenwoordigingsbevoegd is. Als dit het geval is, kan de instelling verdergaan met het cliëntenonderzoek”

3. Pre-transactiemonitoring in het kader van witwassen

3.1. In de Consultatie is een nieuwe verplichting geïntroduceerd betreffende pre-transactiemonitoring. Op basis van dit voorstel moeten financiële instellingen pre-transactiemonitoring gaan uitvoeren om zo ongebruikelijke ML / TF transacties al voor de uitvoering te detecteren en waar nodig te stoppen. Deze verplichting relateert aan het nieuw te introduceren artikel 17a Wwft waarin staat dat de FIU een bank kan verzoeken om één of meerdere financiële transactie(s) gedurende een beperkte periode aan te houden.¹ Wij verwelkomen deze ontwikkelingen en denken dat pre-transactiemonitoring een wezenlijke bijdrage kan leveren in de strijd tegen witwassen en het financieren van terrorisme. Wij zien bijvoorbeeld deze ontwikkeling goed aansluiten bij onze

¹ Zie het Wetsvoorstel Versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit II.

kredietverleningspraktijk.

3.2. In de Memorie van Toelichting bij het Wetsvoorstel Versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit II² wordt onderkend in het geval van instant payments een bank de uitvoering van een transactie niet kan tegenhouden, omdat deze binnen vijf seconden wordt uitgevoerd. Hiermee sluit de wetgever onzes inziens aan bij de werkelijke uitvoerbaarheid. Feitelijk kunnen wij namelijk pre-transactiemonitoring niet toepassen op instant payments³ omdat transacties met betrekking tot witwassen vaak vooraf niet te detecteren zijn. Witwastransacties moeten contextafhankelijk worden beoordeeld en kunnen doorgaans niet ontdekt worden op basis van de informatie die bij een betaling wordt bijgevoegd, anders dan met sanctieregelgeving en fraudedetectie het geval is. De beoordeling van ML / TF transacties kan veelal niet binnen vijf seconden plaatsvinden.

3.3. Wij willen DNB dan ook verzoeken om in de huidige Consultatie, net zoals de wetgever, te verduidelijken dat de verplichting voor pre-transactiemonitoring niet geldt in het geval van instant payments. De volgende wijziging kan worden ingevoerd bij QA4.10:

“...Pre-transactiemonitoring kan zowel geautomatiseerd als handmatig plaatsvinden. Het proces stelt de instelling in staat om ongebruikelijke transacties al voor uitvoering te detecteren en waar nodig te stoppen. In de praktijk zal een bank de uitvoering van een transactie op basis van risico-gerelateerde gronden (in plaats van rule-based op basis van bijvoorbeeld sanctieregelgeving) in de regel niet tijdig kunnen tegenhouden omdat de reden voor het tegenhouden complexer van aard is en een risicoinschatting behoeft. Banken hoeven pre-transactiemonitoring dan ook niet toe te passen op instant payments.”

4. Periodieke review

4.1. In Q&A4.35 staat dat een instelling redelijke maatregelen neemt om de gegevens van de cliënt actueel te houden. Onder 4.2 wordt vermeld dat een review van de cliënt kan plaatsvinden naar aanleiding van het verstrijken van een periode (periodieke review) en/of naar aanleiding van het optreden van gebeurtenissen/signalen/alerts (event-driven review).

4.2. In de augustus 2023 gepubliceerde NVB *standaard on ongoing due diligence* staat dat banken een risicogebaseerd proces om de cliëntgegevens te actualiseren mogen toepassen en gegevensactualisatie plaatsvindt op basis van regel- en/of modelgebaseerde waarschuwingen of gebeurtenissen. In deze NVB standard staat ook dat automatische periodieke reviews niet vereist

² Kamerstukken II 2023/24, 36 463, nr. 3, p.30.

³ Een instant payment is een betaling waarbij binnen 5 seconden het overboekte geld bijgeschreven is op de rekening van de ontvanger, waarbij het geld voor de ontvanger direct beschikbaar is.

zijn: “Banks are not obliged to periodically conduct comprehensive (manual) reviews (i.e. the traditional PRs) by default for each client when a substantiated and effective trigger-based ODD framework is in place.”

4.3. Het lijkt ons zeer wenselijk als DNB in deze Consultatie aansluit op de NVB standaard *standaard on going due diligence*. Dit zou tevens beter aansluiten op de meer risicogebaseerde aanpak van het voorkomen en bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering die DNB heeft ingezet met de publicatie van het rapport ‘Van Herstel naar Balans’. Wellicht kan hiertoe een verwijzing naar deze NVB standaard worden opgenomen.

Mocht u een nadere toelichting willen, dan zijn wij graag bereid met u van gedachten te wisselen over de door ons ingebrachte punten.

Van Lanschot Kempfen N.V.
30 november 2023